

HORST AD MAAS SCHENGWEG 2011

HAM-SW-11

49611

EVALUATIERAPPORT

auteur: drs. M. Bink

autorisatie: drs. J. van Renswoude

versie 1.0 (concept)

6-12-2011

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Voorlopige resultaten van het proefsleuvenonderzoek	2
	2.1 Proefsleuven	2
	2.2 Grondsporen	2
	2.3 Vindplaatsen	2
	2.4 Vondsten en monsters	2
3	Evaluatie van het onderzoek	3
4	Begroting en facturering	4

Bijlagen

1	Termijnstaat Horst-Schengweg.
---	-------------------------------

1 Inleiding

Op donderdag 1 december 2011 is in opdracht van Limseeds bv een inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van proefsleuven uitgevoerd in het plangebied Schengweg te Horst (gem. Horst aan de Maas). Het onderzoek is verricht door een team van de Hendrik Brunsting Stichting van het Archeologisch Centrum van de Vrije Universiteit (ACVU-HBS).

Het plangebied Schengweg omvat ca. 3,8 ha en ligt ten noorden van de bebouwde kom van Horst bij het gehucht Veld-Oostenrijk. Het onderzoeksgebied wordt aan de noordzijde begrensd door de Schengweg, aan de oostzijde door de Veld-Oostenrijk en aan de zuidzijde door een sloot.

Na georeferentie van de kaarten uit het Programma van Eisen lijkt het er op dat het plangebied 4,2 ha meet. Dit terrein valt uiteen in drie delen:

- Terrein A is in het westen van het onderzoeksgebied gelegen. Het meet circa 8.400 m². Dit terreindeel is ingezaaid met een experimenteel gewas. Aangezien dit gewas hier 'enige' jaren zal staan is hier voorlopig geen onderzoek mogelijk.
- Terrein B is ten oosten van terreindeel A en ten westen van de huidige kassen gelegen. Het is ongeveer 11.500 m² groot. Dit terrein was beschikbaar voor onderzoek.
- Terrein C is ten oosten van de huidige kassen gelegen. Dit meet circa 20.700 m². Op dit terreindeel was alleen de aanleg van één sleuf langs de zuidelijke rand van het terrein mogelijk.

In het plangebied zal door Limseeds bv nieuwbouw van kassen worden gerealiseerd, waarbij eventueel aanwezige archeologische resten in de bodem worden verstoord. Om deze redenen heeft

de gemeente Horst aan de Maas besloten aanvullend onderzoek in de vorm van proefsleuven te laten uitvoeren.

Dit evaluatieverslag beoogt een bondige samenvatting te geven inzake de resultaten van het bovenstaande onderzoek. Daarnaast is er ruimte voor een evaluatie van het onderzoek. Tot slot worden er een aantal zaken omtrent de begroting en facturering belicht.

2 Voorlopige resultaten van het proefsleuvenonderzoek

2.1 Proefsleuven

Tijdens de veldwerkzaamheden zijn drie proefsleuven aangelegd met een totaaloppervlak van 514 m². De proefsleuven 1 en 2 zijn gelegen op het westelijke terreindeel. Proefsleuf 1 was oorspronkelijk gepland onder het hekwerk dat het onderzoeksgebied omringd. Deze sleuf is daarom ca. 5 m naar het noorden verplaatst. Proefsleuf 2 is om dezelfde reden aan de zuidzijde met ca. 5 m ingekort. Proefsleuf 3 is gelegen op het oostelijke terreindeel. Hier bleek bij aanleg van de eerste strook van één graafmachinebak breed dat het terrein volledig en tot diep in de oorspronkelijke C-horizont verstoord is. Na telefonisch overleg met de directievoerder is besloten om de sleuf verder niet uit te breiden. De aanleg van extra meters proefsleuf, zoals verwoord in het programma van eisen, bleek onnodig voor de waardering van de aangetroffen sporen en onvoldoende voor een waardering van het volledige terrein. Daarom is in overleg met de directievoerder besloten om geen extra proefsleuven aan te leggen.

2.2 Grondsporen

Alleen in de proefsleuven 1 en 2 op het westelijke terreindeel hebben grondsporen opgeleverd. In het zuiden van proefsleuf 2 is sprake van een normale ondergrond voor een ligging op een dekzandrug of –kop. Naar het noorden toe is echter sprake van een dieper gelegen vlak met kenmerken van een lokale depressie, zoals restanten van bodemvorming (E- en B-horizonten in het vlak). Deze depressie was ook in de boringen al aangetoond. De sporen in sleuf 2 bleken alle natuurlijk van oorsprong, zodat antropogene grondsporen zich beperken tot sleuf 1. Hier zijn twee clusters van sporen aangetroffen. In het westen van de sleuf is een cluster van vier sporen aangetroffen. Deze sporen zijn geïnterpreteerd als paalkuilen. Een structuur was niet uit deze sporen te reconstrueren, maar gezien de configuratie lijkt het onwaarschijnlijk dat het een gebouw betreft. Hooguit valt te denken aan delen van één of meerdere spiekers.

In het oosten van de sleuf is een kuil aangetroffen met daarin een grote hoeveelheid aardewerk en natuursteen. Dit aardewerk is handgevormd en dateert uit de bronstijd of ijzertijd. Na wassen en determineren zal deze datering aangescherpt kunnen worden. In de omgeving van deze kuil is één duidelijk grondspoor en een klein aantal mogelijke grondsporen aangetroffen. Ook hieruit valt geen gebouw te reconstrueren.

2.3 Vindplaatsen

De hierboven beschreven grondsporen zijn op basis van ligging en datering toegewezen aan één vindplaats. Deze vindplaats dateert uit de bronstijd of de ijzertijd. De vindplaats was alleen in noord-oostelijke richting te begrenzen bij de overgang van dekzandrug of –kop naar depressie in proefsleuf 2. In de overige richtingen was geen begrenzing mogelijk.

2.4 Vondsten en monsters

Tijdens het onderzoek is een relatief groot aantal vondsten aangetroffen. Deze vondsten zijn alle afkomstig uit de sleuven 1 en 2. Het betreft scherven van aardewerk, bouwkeraamiek en brokken natuursteen. Deze vondsten zijn nog niet verwerkt dus het is voorlopig alleen mogelijk om een eerste indruk te geven, op grond van in het veld gedane waarnemingen.

Aardewerk

Het meeste aardewerk is afkomstig van de aanleg van de vlakken. De samenstelling van dit aardewerk is opvallend. Aardewerk uit de late middeleeuwen B en de nieuwe tijd maakt slechts een klein deel uit van het complex. Het merendeel van het aardewerk is te dateren in de volle middeleeuwen en de prehistorie. Daarnaast lijkt een klein aantal scherven te dateren in de Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen.

Bouwmateriaal

Er zijn enkele fragmenten aangetroffen, vermoedelijk van Romeinse dakpan.

Natuursteen

Enkele fragmenten natuursteen zijn verzameld. Op het eerste gezicht lijken hiervan alleen enkele fragmenten van tefrieten maalstenen als artefact aan te merken.

Monsters

Er zijn geen monsters genomen.

3 Evaluatie van het onderzoek

De doelstelling van het proefsleuvenonderzoek te Horst-Schengweg is de aard, omvang en kwaliteit (gaafheid en conservering) van eventuele vindplaatsen in het plangebied vast te stellen en te komen tot een oordeel over de behoudenswaardigheid.

Ter verduidelijking van de evaluatie is het onderzoeksgebied opgedeeld in drie terreinen. De resultaten en aanbevelingen zullen hier per terrein deel worden gedaan.

Terrein A

Hier is geen onderzoek verricht. Op basis van de boringen en de resultaten van de proefsleuven op terrein B geldt dat hier sprake is van een hoge archeologische trefkans op resten uit de ijzertijd en de volle middeleeuwen.

Terrein B

Hier zijn twee proefsleuven aangelegd. Uit sleuf 1 blijkt dat zich in de ondergrond grondsporen bevinden uit de bronstijd of de ijzertijd. Deze sporen zijn door diepe bodembewerking aangetast. Naar het noorden toe lijkt de conservering van de grondsporen wel beter te worden. Sleuf 2 is grotendeels aangelegd in een lokale depressie. Deze depressie was al tijdens het booronderzoek aangetroffen. Uit de boringen blijkt verder dat de depressie beperkt lijkt te zijn tot het terreindeel waarin sleuf 2 is aangelegd. In verband met de vrij slechte conservering van de grondsporen in het zuidelijke deel van terrein B lijken de aangetroffen sporen niet voor behoud in aanmerking te komen.

De grote hoeveelheid middeleeuws aardewerk is wel een indicator voor de aanwezigheid van een middeleeuwse vindplaats in de omgeving van de aangelegde sleuven. Dit kan zowel ten noorden van de sleuven op terrein B zijn als ten westen van de sleuven op terrein A als ten zuiden van de sleuven buiten het plangebied.

De aangelegde proefsleuven in dit terreindeel zijn niet representatief voor het hele terrein en hebben tevens een onvoldoende dekkinggraad om vrijgave van dit terreindeel voor bodemverstoring activiteiten te kunnen adviseren. Om een voldoende dekkinggraad op dit terreindeel te krijgen is het aan te bevelen om nog vier sleuven van 4 bij 40 m verspreid over de rest van dit terreindeel aan te leggen.

Terrein C

Op terrein C is één sleuf aangelegd. Bij de aanleg van de eerste strook van één bak breed bleek direct dat de locatie van de sleuf sterk verstoord is door de aanleg van aspergebedden, maar tevens dat een deel van de originele bodem verdwenen lijkt te zijn. Mogelijk is de grond hier in het verleden afgeschoven bij egalisering van het terrein. Uit de boringen blijkt dat van het gehele terrein C de bovengrond ter hoogte van proefsleuf 3 het dunste is. Het is derhalve niet mogelijk om op grond van deze ene sleuf vrijgave van het gehele terrein C voor bodemversturende activiteiten te kunnen adviseren. Het is aan te bevelen om door middel van een tweede sleuf te bepalen of de bodem ook op plaatsen waar de bovengrond dikker is verstoord is. In dit geval kan voor het gehele terrein C de verwachting worden bijgesteld naar een lage verwachting voor alle perioden. Is dit niet het geval dan zal terrein C verder gewaardeerd moeten worden en zal moeten worden bepaald wat de omvang is van het verstoorde deel van het terrein.

4 Begroting en facturering

Een ingevulde inschrijfstaat is toegevoegd als bijlage 1. Hierin zijn allereerst de hoeveelheden uitgevoerd veldwerk toegevoegd. Vervolgens zijn de nog te verwachten hoeveelheden m.b.t. de uitwerking opgenomen. Omdat de vondsten nog niet zijn verwerkt en beoordeeld ontbreken hiervoor nog exacte aantallen. Deze aantallen zijn voorlopig in rood weergegeven.